

Om den afsluttende opgave

FIP, Idéhistorie B, htx
6. februar 2020
Odense, SDE

Indhold:

1. Opgavens overordnede rammer, placering og organisation
2. Den skriftlige opgaves indhold – typiske spørgsmål
3. Eksamen – typiske spørgsmål

1. Overordnede rammer

- Den afsluttende opgave indgår i **afsluttende standpunktskarakter** (afsnit 4.1) og er **potentielt eksamensgrundlag** for den mundtlige eksamen (afsnit 4.2).
- **At opgaven er eksamensgrundlag betyder to ting:**
- Den må ikke rettes overfor eleven, hverken inden eller efter aflevering.
- Opgaven skal afleveres for at eleven kan gå til eksamen – og opfylde de angivne formelle krav (§7 i eksamensbekendtgørelsen). Løs det lokalt, hvis en elev kommer i problemer.

Placering og omfang

- *"Det afsluttende projekt udarbejdes i løbet af undervisningen i et særskilt forløb på ca. 10 undervisningstimer"*
- Med særskilt forløb menes særskilt fra andre forløb i idéhistorie. Det betyder med almindelig skemalægning normalt at udarbejdelsen breder sig over flere uger.
- Der kan ikke gives fordybelsestid til dette afsluttende projekt ad hensynet til en national standard for rammerne, og de angivne betingelser for projektet.
- Man kan adskille problemstilling/godkendelse og selve "udarbejdelsen". Dvs. man kan lade eleverne vælge emne/tilgang noget tid før selve opgaveforløbet på ca. 10 timer lægges.
- Råd: Projektet er "afsluttende" og skal derfor ligge sidst undervisningen. Derfor er det en god idé at sikre sig et overblik over skolens skemalægning i foråret (eller evt. vinter, hvis faget afsluttes der).

Organisering af eleverne

- **Mulighed for både individuel eller gruppeaflevering**
- Opgaven kan laves i grupper op til tre personer.
- 6/9/12 sider i ca. omfang – anvend ”normalsidebegrebet” (2400 anslag inkl.).
- Hvis grupper, sørg for at lægge eleverne i grupperne i rækkefølge til en evt. eksamen.
- Da opgaven indgår som en del af årskaracteren, kan det være en god idé at sikre sig hvem, der har lavet hvad i opgaven.
- De supplerende spørgsmål skal være individuelle til hvert gruppemedlem.
- Opgavebesvarelsen rettes ikke og gives ikke tilbage til eleven, da det er muligt eksamensgrundlag. Eleven bedømmes til evt. eksamen alene på det, som de siger (den mundtlige præstation).

2. Den skriftlige opgave

OBS: Dette er en kort gennemgang af nyhedsbrevet fra december 2019 – lægges samlet op på EMU.

- **En selvstændig formuleret problemstilling.**
- **Min. to faglige mål og noget kernestof fra undervisningen.**
Dette bør samles i en kort beskrivelse af eleven først i opgaven sammen med problemstillingen, således dette kan fremsendes til til censor (til orientering).
- **Skal det være i kendt stof eller må eleven lave nyt emne?**
Det er op til eleven, dog med holdepunkt i kernestof, dvs hvad eleven er undervist i. Eleven må dog ikke genskrive en vinkel/emne som er gennemgået i undervisningen (det skal være en selvstændig problemstilling). Men det må gerne være i forlængelse af emner eller også noget helt nyt. Hensigten er, at eleven viser sin faglighed.
- Råd: Visse dele af denne opgave kan sammenlignes med SOP, blot i ét fag.

Typiske spørgsmål til opgaven

- **Formen af det skriftlige produkt?**

Projektet skal udarbejdes i en form, som gør det muligt at vurdere elevens faglige dybde (dvs. mere end synopsis)

- **Skal der være taksonomi i opgaven?**

Det er ikke et krav, men kan være med til at fokusere opgaven. Evt. fokus på de højere taksonomiske niveauer.

- **Hvor mange af fagets tre ”ben” skal indgå?**

Opgaven har begrænset tid/rum. Eleven skal vælge den idehistoriske tilgang, der bedst passer til problemstillingen.

- **Hvad er metodekravet?**

Anvendelse af faglige mål forudsætter en metodisk tilgang eller dele/blanding af metoder, men der er ikke tale om ”metodelære”. Eleven vurderes på om de anvendte metodiske greb er relevante for problemstillingen/emnet. Eleven skal kunne forholde sig til sine valgte metoder/tilgange.

Det vil altid være med udgangspunkt i de metoder eleven er bekendt med fra undervisningen (kernestof), selvom eleven naturligvis gerne selv må vælge anden metode, om muligt. Man skal som censor forholde sig til elevens forudsætninger fra undervisningen.

- **Må eleven aflevere blankt?**

Nej. Den afsluttende opgave er grundlag en evt. mundtlig eksamen. Opgaven skal derfor være afleveret for at eleven kan indstilles til eksamen. Hvor tynd opgaven må være, afgøres lokalt.

- **Må der indgå fordybelsestid?**

Nej. Opgaven skal laves i undervisningstiden (ca. 10 timer).

Inspiration til elevens overvejelser

- to modeller til ”stilladsering” af eleven vej ind i opgaven

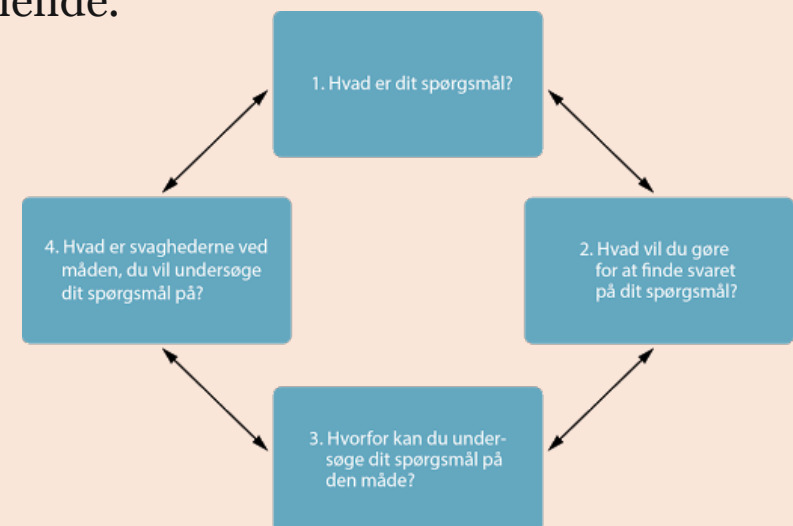
1. Model med trinvis overvejelser
2. Udvidet trinvis model inkl. den videnskabelige basismodel

Modellerne kan bruges fleksibelt, f.eks. kan man vurdere hvor meget der skal laves skriftligt og hvor meget der kan indgå i en vejlednings-portfolio eller lignende.

Den videnskabelige basismodel findes her:

<https://portal.findresearcher.sdu.dk/en/publications/den-videnskabelige-basismodel>

Der findes også korte videoer af modellen på Youtube.

Model 1:

EMNE: (hvad er dit emne?)
UDKAST TIL PROBLEMSTILLING:
FAGLIGE MÅL Hvilke faglige mål har du/I tænkt at inddrage? (Der skal indgå minimum 2 faglige mål)
KERNESTOF Hvilke(t) kerne stof vil du/I tage udgangspunkt i? (Man skal tage udgangspunkt i kerne stof)
REFLEKSION: Hvorfor disse faglige mål og kerne stof?
METODER: Hvilke(n) metode vil du/I anvende? Hvorfor netop denne metode?
MATERIALER: Hvilke materialer indgår i projektet? Kilder: Oversigtslitteratur:
INDFALDSVINKLER: Overvej hvordan de forskellige faglige vinkler indgår i projektet. (Idéhistorie, Teknologihistorie og Almenhistorie).

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Alex Young Pedersen
Anders Kristensen

Model 2 (udvidet)

Den videnskabelige basismodel Hvad skal overvejes af dig?	Hvad skal du gøre?
Hvilket spørgsmål? Hvad er dit spørgsmål? (problemstilling) - hvad kunne være godt at undersøge/analysere?	EMNE: (hvad er dit emne?) UDKAST TIL PROBLEMSTILLING:
Hvordan går du til det? Hvad vil du gøre for at finde svar på dette spørgsmål?	FAGLIGE MÅL Hvilke faglige mål har du/I tænkt at inddrage? (Der skal indgå minimum 2 faglige mål) KERNESTOF Hvilke(t) kernestof vil du/I tage udgangspunkt i? (Man skal tage udgangspunkt i kernestof) METODER: Hvilke(n) metode vil du/I anvende? Hvorfor netop de(n) metode/metoder? MATERIALER: Hvilke materialer indgår i projektet? Kilder: Oversigtslitteratur:
Hvorfor gøre det sådan? Hvorfor kan du undersøge dit spørgsmål på den måde?	INDFALDSVINKLER: Overvej hvordan de forskellige faglige vinkler indgår i projektet. (Idéhistorie, Teknologihistorie og Almenhistorie). Får du vist idehistoriefagets måde at arbejde på? REFLEKSION: Hvorfor disse faglige mål og kernestof?
Hvad kan gå galt? Hvad er svaghederne ved den måde du undersøger det på? Hvad er styrkerne?	Overvej hvad du kan og ikke kan med denne tilgang. Passer det på dine udvalgte faglige mål og kernestof? Man kan ikke nå det hele – så hvad kan du nå og ikke nå med denne opgave? Overvej igen om problemstillingen og metoderne skal rettes til.

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Alex Young Pedersen
Anders Kristensen

3. Den mundtlige eksamen

- **Rammer**

Ca. 30 min. uden forberedelse. Eksaminationen foregår på grundlag af den afsluttende skriftlige opgave.

- **Hvad skal fremsendes til censor?**

En liste over problemstillinger, og to supplerende spørgsmål pr. elev. Censor skal ikke læse elevernes opgavebesvarelser.

Det kan være en god idé at lade eleven skrive en indledning, hvor problemstillingen forholdes til sine udvalgte faglige mål. Denne kan så ”klippes” til listen.

- **De supplerende spørgsmål?**

Der laves to pr. eleven. De skal være individuelle, også ved gruppeafleveringer.

Evt. med dybde og perspektivering, alt efter behov.

Eleven må ikke være bekendt med disse spørgsmål på forhånd, da de ”*stilles ved den mundtlige prøve*”.

- **Eksaminationen?**

Eksaminationen tager udgangspunkt i elevens præsentation af sit afsluttende projekt – op til 10 min.

Derpå samtale mellem eksaminand og eksaminator med udgangspunkt i elevens præsentation af sit projekt og de faglige mål. Fokus er på de af eleven udvalgte faglige mål.

I samtalen stilles eleven de supplerende spørgsmål

- **Hvad skal indgå i elevens præsentation?**

Eleven skal som minimum præsentere sin problemstilling, og hvilke faglige mål eleven har valgt at bearbejde denne med, samt hvad eleven har fundet ud af. Eleven bør også forberede at kunne redegøre for sin tilgange/metodiske greb, som hjælp eleven i sin undersøgelse af problemstillingen.

- **Hvad må eleven have med ind?**

Talepapir, sin opgavebesvarelse, en PPT (eget udstyr, eget valg). Det er alene elevens mundtlige præstation som bedømmes – ikke andet.

- **Votering - fokus?**

Det er en bedømmelse af præsentation og efterfølgende samtale, i henhold til om at eleven lever op til de faglige mål. Der er naturligvis med udgangspunkt et fokus på de faglige mål, som eleven har valgt at behandle.

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Spørgsmål?

Gruppediskussion

1. Hvordan tilrettelægges elevens valg af problemstilling?

- Hvordan får eleven greb på opgavens krav? Ideer?

2. Hvordan tilrettelægges projektskrivningsperioden på ca. 10 timer

- Vejledningstilrettelæggelse? Ideer?
- "Metode"-inddragelse?

Hurtig plenumopsamling om muligt.